

Capitulum p. q. successiue sciencia ad perfecti
onē creuit et q. auctor gramaticam grecam et
hebream protraxit

Sapientiam veterum erquirentes assidue
iuxta sapientis cōsiliū ecclesiā. xxxix.
Sapientiam iquit omnium antiquorum erquirit
sapiens. Nō in illam opinionem dignum. dug
im? declinandū vt primos artium fundatores
omnem ruditatē elimasse dicam? scientes ad
inventionem cuiusq. fideli conamine pondera
tā. pusillam efficere sciēcie portione. sed plu
rimorum inuestigationes sollicitas quasi datus
simbolis singularem scienciarū uigentia corpa
ad imensas quas cernim? copias successiuis
augmentationibz succreuerunt. Semp namq.
discipuli magistrorum sententias iterata forna
ce liquantes preneglectam scoriā extorperūt
donec fieret aurū electum probatū terrepurga
tum septuplum. et nullius erronei ul. dubij ad
mixtione fucatū. Neq. enim aristotiles quis
ingenio giganteo floretet in quo nature cōpla
uit experiri q̄tum mōlitati rationis posset
admittere. quemq. paulominus ab āgelis mi
norauit altissimus. illa mira volumina que to
tus vix capit orbis ex digitis suis surit. Qui
ymmo babiloniorum. egipciarum. caldeorum.

psarum et medorum quos omēs diserta greci
a in thesauros suos trāstulerat sacros libros
oculis linceis penetrando peruiderat. Quo
rum recta dicta recipiens aspera complanauit
superflua resecuit. diminuta suppleuit. et er
ronea deleuit. Ac non solum sincere docenti
bus. sed etiam oberzantibus regraciandum
censuit. quasi viā prebentibus veritatem faci
lius inquirendi. sicut ipsemet secundo metha
phifice clare docet. Sic multi iurisperiti cō
didere pandectā. Sic medici multi tegni. sic
et auicenna canonem. Sic plinius molam il
lam historie naturalis. Sic ptholomeus edi
dit almagesti. **¶** Quemadmodum namq; in
scriptoribus annalium considerare non est dif
ficile. q̃ semper posterior presupponit priorem
sine quo prelapsa tēpora nullatenus enarrare
valeret. sic est in scienciarum auctoribus esti
mandum. Remo namq; solus quamūq; sciē
tiam generauit cum inter veterimos et nouel
los intermedios reperimus Antiquos q̃dem si
nostris etatibus cōparentur nouos vero si ad
fundamina tēferantur. Et istos doctissimos ae
bitramur. Quid fecisset virgilius latinorum
poeta precipuus si theodriam lucretium et ho
merum minime spoliasset et et i eorum vitula nō

arasset **Q**uid nisi parthenium pinbarumq;
cuius eloquentiam nō modo potuit imitari a
liquatenus lectitasset. **Q**uid salustius **t**ulius
boetius **m**acrobius **l**actancius **m**arcianus. ym
mo tota cohors generaliter latinorū. si athe
narū studia vel grecorum volumina non vidiss;
Parū certe iheronim⁹ triū linguarū perit⁹
in scripture gazophilaciū **A**mbrosius. **a**ugusti
nus. qui tamen grecas litteras se fatetur odif
se. ymmo gregorius qui prorsus eas nescisse
describitur. ad doctrinam ecclesie contulisset
si nichil eisdem doctor greca comodasset. **C**u
ius riuis roma rigata sicut pri⁹ generauit
philosophos ad grecorū effigiem pariforma
postea ptulit orthodoxe fidei tractatores. **B**u
dores sunt grecorū simbola que tantam⁹ eorū
dem declarata cōsilijs. ⁊ multoz martirio con
firmata. **C**edit tamen ad gloriam latinoz per
accidens ebetudo natua. quoniā sicut fuerunt
in studijs minus docti. sic et in erroribus mi
n⁹ mali. **A**eriana nempe malicia fere totam e
clipsauit ecclesiā. **R**estoriana nequicia blas
phema rabie debachari presūpsit in virginē.
Pam tā nomen q̃ diffinitionē theotocos abs
tulisset regine nisi miles inuictus cirillus. mo
nomachie congressum paratus exsufflassset.

Innumerabiles nobis sunt grecarum heresum
tam species q̄ auctores. Nam sicut fuerunt
sacresancte fidei primitivi cultores. ita et pri
mizianorum satores prout dicitur et produ
cuntur hystorijs fide dignus. Sicq; posteri
us profecerunt in peius. q̄ dum inconsutile
domini tunicam scindere niterentur. claritatem
doctrine philosophice perderunt totaliter. ac
nouis tenebris excecati decidunt in abissum.
nisi ille sua occulta dispenset potencia. cuius
sapientiam numerus non metitur. Hec atte
nus. nam hic nobis subducatur iudicandi facil
tas. Unū tamē eliam⁹ ex p̄dictis q̄ dāpnosa
nimis est hodie studio latinorū greca sermonis
inscicia. sine quo scriptorum veterum dogma
ta siue cristianorum siue gentilium nequeunt
comprehendi. Idemq; de arabico in pleisq;
tractatib⁹ astronomicis ac de hebrayco textu
sacre biblie veri similiter est censendum. Qui
bus defectibus provide clemēs quintus occu
rit. si tamen prelati que facilliter statuunt. si
deliter obseruarent. Quāobrem gramaticā tā
grecam q̄ hebream nostris scolarijs p̄uidere
curauim⁹ cū quib⁹ dā adiūctis. q̄z adminiculo
studiosi lectoēs ī dictarū linguarū scriptura lec
tura necnō intellectu poterunt informari. licz

pprietatem yblomatis solus auditus auris ai
mo representet. **¶ Capitulum xi. q. leges pro
preie non sunt sciencie nec libri.**

In libris iuris positi lucretiua pericia
dispensandis terrenis accommoda. quā
to huius seculi filijs famulatur ut alius. tāto mi
nus ad capeffenda sacre scripture misteria et
archana fidei sacramenta filijs lucis confert.
utpote que dispoit peculiatē ad amicitia hu
ius mundi. per quam homo iacobo testāte. dei
ostituitur inimicus. Nec nimirum lites huma
nas quas infinita producit cupiditas itricatis
legibus que ad utrumq; duci possunt. extēdit
crebrius q̄ extinguit. Ad quas tamen se dan
bas a iuriconsultis et pijs principib⁹ dinosci
tur emanasse. Hanc autē contrariorū sit eadem
disciplina potēcia; rationali ad opposita vale
at. simulq; sensus humanus proclimor sit ad
malum. hui⁹ facultatis exercitatorib⁹ accide
ut plerumq; licibus extendendis indulgeant
plus q̄ p̄ci. et iura non secundū legislatoris
intētū referant. sed ad sue machinationis ef
fectum verba retorqueant violenter. Quāob
rem licet mentem nostram librorū amor here
os possideret a puero quorū zelo languere vite
voluptatis accepimus. minus tamen librorū